

Manel Queralt

Excretòria

Pròleg de Miquel-Lluís Muntané
Pintures de Lola Sandoval

© Manel Queralt i Utrlla
© del pròleg: Miquel-Lluís Muntané
© d'aquesta edició: Emboscall
C/ Camí Ral, 119, 3r-2a
08490 Tordera
Dipòsit legal: B-6069-2012
ISBN: 978-84-92563-54-8
Primera edició: febrer de 2012

A la Mònica Sitjà Bayona

PRÒLEG

Mai no ha estat senzill definir la poesia. Fins i tot en aquells moments de la història en què els conceptes apareixien més pautats i els cànons semblaven més immutables, els intents d'acotar-la en els marges estrets d'un precepte més o menys enginyós acabaven topant amb la constatació d'alguna cosa inaprehensible que tendia a esmunyir-se com l'aigua entre les mans. Més aviat podem afirmar, seguint María Zambrano, que allò que hi ha de més profund i enigmàtic en la nostra condició no pot ser explicat discursivament i només la poesia es mostra capaç de revelar-ho.

I és que, potser, més que definir-la, allò que ens cal fer amb la poesia és identificar-la per la potència, la profunditat, l'impuls i la saviesa, distingir-la enmig de les expansions maldestres del sentiment desfermat, les especulacions inconsistentes de laboratori o els eructes ocasionats per lectures mal digerides. Talment com la pedra d'or es fa recognoscible al buscador expert entre els còdols del riu, la poesia es manifesta, als ulls del lector perspicax, en tota la seva lluminosa i genuïna autenticitat, perquè la poesia, com tota la gamma d'expressions de l'art, posseeix la cara virtut d'ajudar-nos a renovar la mirada i a penetrar més enllà de la superfície de les coses.

Manel Queralt, barceloní nascut l'any 1959, enginyer informàtic i autor d'una desena llarga de poemaris, té

alguna cosa de corredor de fons, d'aquell personatge poc procliu al gregarisme i que va marcant el seu propi *tempo* a l'hora de produir una poesia compromesa en l'intent de parlar del cantó més fosc de l'ésser humà, en el que suposa un exercici de generositat entroncat amb la idea d'un art al servei de la comprensió de la vida. Poesia coratjosa i arriscada, no recomanada per a esperits pusil·lànimes, però capaç de provocar un efecte catàrtic de conseqüències alliberadores i, per tant, benèfiques, que bé podríem llegir a la vista d'un oli d'Edvard Munch i amb la companyia sonora d'Alban Berg.

La poesia ens ajuda a desbrossar camins i a bastir ponts sobre els barrancs més abruptes de la nostra existència. Però el terme *Excretòria* –aquest vocable entre suggestiu i inquietant que dóna nom al present llibre– ens remet a la capacitat d'excretar, o sigui, depurar l'organisme mitjançant l'eliminació d'elements sobrers. I és que la poesia també pot resultar útil per a depurar-nos de l'acumulació d'elements tòxics en forma de sentiments negatius. El poeta, en el seu exercici d'aproximació a la realitat humana, ens forneix elements per comprendre-la millor. Precisament per això, defuig les opcions fàcils i, per moments, ens arrossega a una «davallada als inferns»: *«Aniran caient les dents quan mosseguin / el silenci de la por i la incertesa.»*

La incertesa, sí. Busquem sempre certeses, hi ha alguna cosa dins nostre que ens reclama, sovint amb desesper de naufrags perduts en l'oceà, un punt d'ancoratge. Però,

al capdavall, l'única certesa és la conclusió que el nostre estat natural és el dubte, i que quan ens fem la il·lusió d'haver trobat una resposta, les preguntes ja no són les mateixes. Per això, la singladura humana és un exercici constant de tempteig amb els sentits ben desperts, i amb l'ombra permanent de Leviatan interferint-nos la placidesa de la migdiada.

Excretòria aposta per una manera de dir que descarta l'amabilitat i esdevé, per moments, pertorbadora; que beu de les fonts de la psicologia, la filosofia i, fins i tot, l'antropologia i que interpel·la el lector amb una certa contundència. Encara més: assumeix una funció de torsimany que trasllada a un codi lingüístic aquelles emocions que, per més íntimes, esdevenen de més difícil comprensió, com aquest retrat punyent de l'arrel primigènia de tantes mancances afectives: «*Aquell sentiment difús de manca, / enquistat en l'essència del viure, / es farà punyent amb el pas del temps / i a partir d'un dia indeterminat, / i gairebé de forma imperceptible, / esdevindrà, d'amor, un etern captaire.*» L'enyor indefinit, però absolutament precís, com el rastre de sang que deixa una ferida mal tancada, que ens porta a la memòria els versos colpidors de Pier Paolo Pasolini: «*...il cieco / rimpianto, segno di ogni mia / lotta col mondo*».

D'unes dècades ençà, hem assistit a un ús abusiu del concepte «poesia de l'experiència», que ha acabat fent-ne un veritable calaix de sastre que enclou de les mirades més lúcides i punyents sobre la realitat quotidiana fins a

la vèrbola de la més insofrible banalitat. I és que, si anem a fons, què és l'experiència? De quina experiència parlem? Cadascú té la seva, i la viu en funció d'un vast i complex entramat de circumstàncies que fan de cada individu un ésser distint i irrepetible. La poesia de Queralt dóna veu a *una* experiència, en la qual podem identificar l'ànima angoixada de l'individu del nostre temps, que té un dels seus trets més definidors en la soledat íntima, que es contraposa amb l'allau de presències i de missatges que l'envolten: «Sense aire –vacu– encara que cridessis / ningú no et sentiria. Sol, ben sol.» És també per això que em sembla just de remarcar la modernitat com un dels eixos de l'obra queraltiana. I és que, enfront d'aquells que associen allò que és modern amb la transgressió i l'extravagància, molt més encertada resulta l'aplicació d'aquest qualificatiu als creadors que es mostren amatents al món d'avui, és a dir, a les emocions i les inquietuds dels seus coetanis.

Sempre té interès, així mateix, detenir-se a observar el tractament que cada poeta dóna a la matèria primera que és la llengua; l'obra de Queralt posa de manifest que la treballa de manera exigent –de vegades arriscant-se a combinar termes cultes amb d'altres d'un lèxic inequívocament col·loquial– per assolir l'expressió desitjada, fins a crear un to propi que es pot resseguir sense dificultat al llarg de la seva obra: «El final del corredor és una boca / que brilla i perboca a la plaça un film / apedaçat d'efímeres existències.»

En cap cas, tanmateix, el lector poc avesat encara a transitar pels versos d'aquest autor no ha d'inferir del que he dit que s'enfrontarà a una poesia amb vocació d'intel·ligibilitat; *Excretòria*, d'una manera coherent amb la manera de fer habitual de l'autor, és un llibre que respon a un projecte clar i amb un traçat perfectament determinat on no manca, tampoc, algun toc de lirisme, contingut i sobri, que contribueix a fixar el registre en el punt just que l'autor es proposa: «*nàufrag en el silenci de la tarda*», o imatges d'una devastació interior explícita: «*He dormit nu la nit glaçada al ras*». O l'expressió afortunada de la capacitat de transcendir els límits convencionalment acceptats: «*El cos no és una presó sinó / només un tràmit d'aigua, carn i sang*».

Repetidament, al llarg del text, l'autor ens convida a repetir com un *mantra* la pregunta: «...i tu qui ets?» També en aquest sentit –la interrogació sobre la identitat, allò més fonament definidor de cadascú de nosaltres–, la poesia queraltiana ens obliga a un exercici, no sempre còmode però altament necessari, de reflexió sobre el nostre lloc en el món. En suma, la lectura d'aquest llibre no pot abordar-se amb actitud displicent ni amb un ull posat en la cita de dissabte: cal cabussar-s'hi amb decisió i amb els sentits amatents als reptes darrers de la proposta. Només així podrà exercir tot el seu efecte d'antídot, de punt de llum capaç de foragitar les ombres que la successió implacable dels dies va congriant.

Vull animar el lector, doncs, a endinsar-se en aquest itinerari textual –amb ribes i meandres, amb valls i turons, sí, però amb un fil discursiu perfectament palès i coherent– deixant al llindar no pas l’esperança, com recomanava el Dant, sinó justament al contrari; el vianant receptiu ha de copsar enmig d’aquests versos la constatació que no estem sols entre les nostres passions, perquè Manel Queralt les rescata, les interpreta i, amb traç segur, les reelabora fins a convertir-les en un llibre de poemes incisiu i potent.

MIQUEL-LLUÍS MUNTANÉ

El temps que t'ha estat concedit és tan breu que, tan aviat com hakis perdut un segon, hauràs perdut tota la teva vida, ja que aquesta no és més que això: és sempre tan llarga com el temps que perds.

KAFKA

...a nosaltres, homes del subsòl,
cal que ens tingueu ben subjectats.

DOSTOIESVSKI

00

.....
Excretori: orifici de l'ésser
d'ubicació desconeguda
per on s'expulsen substàncies
irreals que no tenen cap profit,
tot i saber que són imprescindibles.

.....
Excretòria és l'art d'excretar.
.....

01 ¹

.....
Com es construeixen dos infinits?
Col·locant un mirall davant un altre
més algú confús que hi tregui el nas
perquè faci una ullada a banda i banda.
.....

¹ «[...] *en passadissos de miralls reflectits en miralls*», de Czeslaw Milosz.
(post scriptum) «[...] *ya que bastan dos espejos opuestos para construir un laberinto*», de Borges.

02²

.....
És al mirall on vam contemplar
per primer cop com ens suïcidàvem.
.....

¹ (post scriptum) «[...] *hay un espejo que me ha visto por última vez*», de Borges.

.....
Des que patí aquell desdoblament
havia anat perdent la voluntat,
però s'adaptà a viure migpartit
i en baralla constant amb l'altre jo.
Només respirar els mantenia junts.

.....
M'ofego, per què l'aire és sols per a tu?
.....

04

.....
La distància d'un a si mateix:
marxar enlloc, tornar sense haver partit.
.....

.....
Perquè maleïts, no som, no existim,
i qualsevol cosa que hàgim sentit
o vist, són imaginacions nostres;
si provem buscar-nos, serà debades,
perquè maleïts ens som invisibles.
.....

...i tu qui ets?

Qui podrà descriure les angoixes tan negres
que la seva mort produí aquell dia nefast?

CHRISTINA ROSSETTI

.....
Trobar-se caigut enmig d'una bassa
esgarrapant amb unghes restes d'algues
mortes, tot intentant sortir –debadès–
mentre perplex es busca a si mateix:
nàufrag en el silenci de la tarda.
.....

.....
Una urpada dins la tempesta obscura
esquinça la negror d'aquest seu temps.
Tensió entre cos i núvols, un llamp
fendeix l'aire i cruix de pur sofriment.
Calafat per un cel que esputa brea,
sol a l'erm i a aixopluc de si mateix,
diluït s'integra al desert paisatge:
trista mimètica dins el no-res.
.....

.....
Xuclava el torb, l'envoltava i sentia
com sense remei perdia el cos,
s'allunyava. La mirada va ser
la darrera en glaçar-se i morir –incrèdula!
.....

.....
El final del corredor és una boca
que brilla i vomita a la plaça un film
apedaçat d'efímeres existències.
Les finestres escupen les imatges
d'històries robades als gratacels.
Els sense sostre que dormen als bancs,
asseguren que un nombre indeterminat
d'escenes de llogaters es projecten
i que, tot i coincidir a la mateixa
pantalla, no comparteixen pel·lícula.
.....

.....
Esbossos i projectes escampats,
abandonats a mitges. Despropòsit.
Crisàlides lligades al no-temps.
.....

.....
 No moriré fins que passi el darrer
 minut, el darrer segon, el darrer
 mil·lisegon, fins que passi el darrer
 nano, pico, femto, atto, zepto i yocto...³
 És que si és així, no arribarà mai
 el meu final i bé que mor tothom, no?

.....
 Cansat d'escoltar-se'l, li fot un cop
 de puny a la paradoxa⁴ infinita.

*Veü, ara sí que és ben mort, no calia
 tota aquesta estúpida xerrameca.*

.....

³ 1 nanosegon = 0,000 000 001 segons

1 yoctosegon = 0,000 000 000 000 000 000 000 001 segons

⁴ Vegeu Paradoxes de Zenó.

.....
Una cosa que s'esforça en persistir ⁵
dins l'ésser, una forma de vitalisme
que s'ha mantingut sempre, fins i tot,
en els pitjors moments de desànim.
.....

⁵ Judith Butler sobre Spinoza a *Desfacer el gènere*.

.....
L'ésser maleït esdevé invisible
deixat enmig d'un desert infernal
on només es beu l'aigua dels miratges
—sorra a la boca i a la llengua calç—
gola resseca de tants d'anys, tanta
mudesa arreplegada al fons d'uns ulls
que reclamen a l'horitzó un final.
.....

.....
No és veritat que una expectativa
no acomplerta hagi de ser sentida
necessàriament com un fracàs.

Tens por, però la superació
del sofriment podria convertir-se
–només si vols– en una nova vida.
.....

...i tu qui ets?

.....

«OH TU, SOLITUD, OH INDEFUGIBLE,
 QUAN ES MOREN LES PARAULES, QUÈ ENS
 QUEDA?»

*Però, nosaltres, bé que estem parlant?
 Això són imaginacions teves.
 Que t'empatolles! Quines bestieses!
 Que veus algú altre al voltant, prop o lluny?
 Només em cal mirar-te per saber
 que estem mantenint un diàleg, no?
 Evident que som dos, evidentíssim.
 Estàs segur que és d'aquesta manera?
 És clar, que no ho veus? Que no ho pots sentir?
 Sentir, sentir... no crec que sigui tan
 clar, fins i tot diria que impossible.
 T'hauries de fer mirar les orelles.
 I tu el cervell, perquè, convens amb mi
 que si fóssim dins una cova les veus
 ressonarien. Sí. Doncs, crida ben fort.
 Bé, et seguiré el corrent: aaaaah! I ara què?
 Escolta, escolta atentament... El què?
 A veure si ara em faràs tornar ximple.
 Va, crida de nou. Aaaaaah! Veus, no ressona.
 No és estrany, estarà insonoritzada.
 Però que no ho entens. El què, el què?!
 Em treus de polleguera. De seguida
 et poses nerviós. Si ets tu que sempre...*

PROU, PROU! VOLEU CALLAR D'UNA VEGADA!
ESTEU BEN SOLS, SOLS DINS UN MATEIX CAP.
NO-HI-HA-NINGÚ-MÉS, AIXÍ ÉS QUE CALLEU.
DEIXEU-ME CONTINUAR AMB EL POEMA:
*«I QUÈ ENS QUEDA, LA MORT DE LES
PARAULES?»*
NO, NO... NO ERA AIXÍ! COM ANAVA...? MERDA!
TOT ÉS PER CULPA VOSTRA... FEU-VOS FOTRE.

*I aquest malparlat qui era? No en tinc ni idea.
I què haurà volgut dir amb allò del cap?
No ho sé, de veritat, no en tinc ni idea.*

.....

.....

«Un?» sí, qualsevol, no importa, tant és,
 les vides no tenen valor... «doncs Un».
 «Una?» sí, qualsevol, no importa quina,
 la que et faci més ràbia... «doncs Una».
 Des que té coneixement, Un no para
 mai d'escriure Una, sempre la mateixa.
 Un no sap mai què significa Una
 però la transcriu infinites vegades.

.....

*(Mentre la vaig escrivint un cop rere
 l'altre, sempre la mateixa paraula,
 les seves lletres cremen tot allò
 on queden impreses: fulls de paper
 rebregats plens de versos impossibles;
 parets on s'expressen amors perduts
 i laments dels sense veu, moribunds...
 Potser, amb el temps aprenGUI a copiar
 més de pressa que el pensament, perquè
 no m'atrapí... el cert és, però, que un dia
 ho faci —això d'atrapar-me, és clar—
 i que m'engoleixi... Fins quan fugir?
 Entretant, l'escric, un cop rere l'altre...)*

.....

Deixem-lo que marxi amb aquest defici
 cap on vulgui, ja no ens serveix.
 Vinga, va, de quina Una estic parlant?
 «És fàcil: l'autodestrucció.» Síiiii!

Ara em toca a mi, a veure si l'encerto.

Un? *«sí, qualsevol, no importa, tant és,
les vides no tenen valor...»* doncs Un.

Una? *«sí, qualsevol, no importa quina,
la que et faci més ràbia...»* doncs Una...

.....

.....

Oh, quins records em vénen dins la tenda!
 Sota un cel atapeït de grumolls
 de núvols negres, comença el tip-tap
 immortal de les primeres gotasses
 damunt el doble sostre i tot seguit
 passa al repicar creixent i esdevé,
 en poca estona, remor furient
 que eixordadora amenaça el petit,
 i en aquests moments, únic univers,
 com si el cel volgués esclafar les lones.
 Oh, quins records em vénen dins la tenda!
 Sorprèn verament que ara em fastiguegi
 –i em comenci a tocar allò que no sona–
 el que de petit tant em divertia.
 Com que he volgut ser fidel fins al punt
 de reconstruir el més mínim detall,
 com llavors, el terra no està enganxat
 a la tenda i l'aigua entra per on vol
 i cala motxilla sac i xiruques...
 Oh, quins records em vénen dins la tenda!
 Se suposa que sols era un xàfec
 d'estiu i estic ben mullat, quina merda!
 Què s'han cregut, ni records ni punyetes!

.....

(Camina capcot com si així pogués
 evitar la tempesta desfermada
 i mentre avança es caga en tot i tots.

D'improvís esclata una resplendor
que l'embolca –regal per a dimonis–
i immediatament després se sent
un catacrac, ert i carbonitzat,
el record del que era un cos es desploma.)

.....

(A recer, des d'una casa adossada,
la seva dona mira resignada
cap al fons de l'escàs i estret jardí
i es fixa en la tenda esguerrada i pensa
que el seu marit té coses ben estranyes.)

.....

.....

Sense anar més lluny després de sopar
i d'un porret per postres vaig sortir
com sempre acostumo a fer, de cacera.
Bé, doncs, al principi no ho vaig notar
de seguida, però en menys temps que un gat
tarda en dilatar les seves pupil·les
—sóc un caçador experimentat, jo—
sabia que una de grossa en passava:
no es veia enlloc cap cuca de llum!
I si finalment les havia fet
desaparèixer a totes, però, totes?
Satisfet per haver aconseguit
una fita, què dic, aquesta gesta!
Amb un somrís cisellat a la boca
vaig caure en el fet que si no quedaven
cuques de llum per matar, què faria?
Tota la vida l'havia viscut
només per a les caceres nocturnes.
Segur que tornaran... ho faran... no?
Camí de casa vaig descobrir un grup
de llumenetes dins una vorada.
«Ho veus fill meu, estreny, però no ofega.»

.....

He estat incapaç d'acabar amb les cuques
de llum i ara les malnades s'amaguen
entre els esbarzers, mira quina fila
faig amb els braços plens d'esgarrinxades.

Comprova-ho amb els teus propis ulls, mira:
aquí i aquí i també per les cames, veus!
Però accepto amb gran resignació
la dura tasca que se m'encomana,
tot i el sacrifici, perquè estic
convençut que eliminar-les és l'única
manera de salvar la nostra espècie
d'aquestes perilloses feristeles.

.....

.....

Es cabreja, perquè l'ascensor triga.
 No està segur si ha pitjat el botó
 correcte, mai no ha tingut clar això
 de les fletxes. La que mira amunt:
 què indica, que vol que l'ascensor pugi
 cap a ell o que ell vol pujar al pis de dalt?
 Passa el mateix amb la que mira avall:
 què indica, que vol que l'ascensor baixi
 cap a ell o que ell vol baixar al pis de sota?
*Ves quina bestiesa –pensa– amb tantes
 preocupacions que tinc i perdo
 el temps amb foteses.* Mira entorn seu,
 com si algú pogués escoltar el que pensa,
 i resol el dilema com ho ha fet sempre:
 pitjant els dos polsadors i ja està.
Però, renoi, perquè trigarà tant?
 Sent la fressa quan les portes s'obren
 o es tanquen, quan es mou amunt o avall.
 Però 'ting', s'atura a un altre pis, quin?
 Sí, ja ha pensat de baixar caminant
 per les escales, però ara, després
 de l'espera: *no em dona la gana!*
Maleïts, no saben amb qui tracten!

.....

I per fi s'atura, s'obren les portes
 d'alumini i respira alleugerit.
 Ningú! Només per a ell, per a ell solet!

Entra, prem el botó de la planta zero
i quan comença a moure's, respira fons.
Fins i tot podríem dir que sent córrer
una emoció semblant a l'eufòria.
De tarannà fred i distant, s'espolsa
qualsevol rastre de sensibleria
i amb els ulls clucs tracta de recobrar
el fil de les seves moltes cabòries:
i és que a un no el deixen ni pensar en pau.
Però amb els ulls tancats, entre problema
i problema, li xiulen les orelles:
potser per culpa de la tensió.
Entreobre una parpella per veure
quant falta, però se sorpren perquè
l'indicador no mostra cap número.
*S'haurà espatllat, sort que l'ascensor
segueix baixant...* Però tot i que sent
que es mou –perquè és evident que es mou–
no podria afirmar si puja o baixa.
Tancat al dedins d'aquesta cabina
no veu, no té cap punt de referència
i al defora el moviment és continu,
sense sotracs ni acceleracions.
I comença a inquietar-se perquè
ara ja hauria d'haver arribat
i no li queda més remei que esperar:
*com sempre, quina forma tan estúpida
de fer-me perdre tant de temps!*
Però, l'ascensor no saturarà.

.....

*Escolti, jo venia per allò
del pis que es lloga, que encara hi sóc a temps?
Que sí, que ara mateix ha quedat un pis buit?
Doncs quina alegria que em dóna
ja pensava que havia fet el viatge
en va, i és que anem sempre tan
de corcoll que... Detesto perdre temps!
Si no m'equivoco és un novè.
Sort del giny dels ascensors, que si no...*

.....

...i tu qui ets?

.....
L'execraven pel seu tossut silenci
i perquè rebutjava qualsevol
relació amb ells: *ésser menyspreable!*
Que potser es creia algú mereixedor
d'un tracte millor, diferent dels altres?
.....

La solitud s'acreixia amb el refús
dels seus congèneres i no entenia
el motiu de l'aïllament atroç
al qual el sotmetien cada dia.
El condemnaren a fer-se invisible.
.....

.....
Ara que ho diu... Duia les ungles tan llargues
que semblaven urpes i es revestia
amb aquella aparença d'altrençat,
fins i tot podria dir, de salvatge.
No ens enganyem, se'l veia venir,
no sé per què, però era previsible.
La veritat és que mai cap veí
no ha sabut per què les feia servir:
si les volia per caçar feristeles
—el món de les persones n'és ple, deia—
o per gratar l'humus i enterrar el llast
d'ésser incompès, que tant l'afeixugava.
.....

.....
A la gatzoneta, una davant l'altra,⁶
cagaven plegades, tot retenint,
amorosament, les seves mirades.
.....

⁶ Imatge ref. *La vall de l'Issa* de Czeslaw Milosz.

.....
Els músculs demanaven al cervell,
no subtilment sinó clara, que els sentís
perquè necessitaven relaxar-se.
.....
Pouant el requeriment, s’hi negà.
.....

.....
Quan alguna truja vol estar sola,
una bombolla transparent l'envolta
i s'aïlla en un espai íntim, vital.
Les altres no la poden molestar,
en l'intent, farien esclatar el fràgil
embolcall i quedaria afectada
per la pèrdua d'aire essencial.
I quan és inevitable passar
a prop, ho fan poc a poc, de puntetes:
tal és la consideració entre elles.

.....
A l'escorxador els ulls ploraven sang.
.....

Perquè la vida s'ha de superar
sempre de nou a si mateixa.

NIETZSCHE

.....
Ell era un nou ésser amb un potencial
il·limitat i temps per endavant,
i com passava amb cada naixement
els temors s'oblidaven per uns dies.
Gairebé tots es coneixien d'altres
trobades, o no, qui sap, tant se val.
Una oportunitat per recordar
vells projectes que durant unes hores,
poques, tornarien a ser un repte.
I entre riallades comentarien
tot el que van voler fer i encara ara
estava pendent però que segur,
segur, que a partir de demà mateix,
s'hi posarien sense més demora.
.....

.....
El cos no és una presó sinó
només un límit d'aigua, carn i sang
sempre preparat a l'experiència
d'insubordinació i intercanvi
en la qual la inquietud angoixada
de l'íntim vol unir-se a la pruija
desbordant de la matèria externa.⁷
.....

⁷ Idea extreta tot llegint *Teoría del cuerpo enamorado* de Michel Onfray.

.....
És gràcies a una relació
passional que el nadó sent l'amor
intens de la mare, però aquesta és
la raó per la qual quan sigui gran
sentirà una nostàlgia estranya
—torbadora per irrecognoscible—
d'aquell excés de manyagues i plers
experimentats en primers contactes.
El desassossec l'envairà davant
la idea que en reviure lligams
similars podria tornar a sentir
el dolor que la passió imposà
en l'instant de la separació.
Aquell sentiment difús de mancaça,
enquistat en l'essència del viure,
es farà punyent amb el pas del temps
i a partir d'un dia indeterminat,
i gairebé de forma imperceptible,
esdevindrà, d'amor, un etern captaire.
.....

.....

El granit es desfeia sota el sol
i l'aire calent era irrespirable:
un gos penjava de la branca d'un arbre.
Torturat, no es veien rastres de sang.
Malferit, l'haurien abandonat
—desídia, tedi o avorriment—
amb la corretja de la mort al coll.
Tenia una panxa increïblement
bombada i tot i el seu estat, no podia.
Parant l'orella se sentia endins
una remor indefinible, llunyana,
i amb l'ungla escarbotà la pell i obrí
un forat petit amb la intenció
d'entrellucar i descobrir d'on venia.
De cop, com una bombolla de magma,
el cos esclatà espargint grums plomissos.
Després del silenci que un ensurt dura,
sentí de nou aquella remor estranya
però ara molt més propera, més viva:
cucs esquitxats sobre el rostre es movien
amb l'objectiu d'entrar per les orelles
els narius la boca i més tard pels ulls.
Un sac d'ossos quedà penjant de l'arbre.⁸

⁸ De petit vaig veure el gos del poema penjant d'un arbre.

.....
Fa temps que no conversem, m'entens, oi?
No em mal interpretis, però aprofito
que m'escoltes per contar-te una cosa
curiosa d'aquesta nit passada:
m'he despertat enmig d'un somni insípid
mastegant els meus taps de les orelles...
«...No sé què dius! Crida fort que no et sento!»
.....

...i tu qui ets?

.....

Sentiments malalts de lepra, deformes.
Estranger de si mateix s'exilia
dessa una pell morta que l'aïlla
i el protegeix de qualsevol contacte.
Entre tots s'eviten per por a ser
contagiats d'amor –malastrugança–
s'amaguen per no veure reflectida
en els iguals, la seva podridura.
I és així que l'altre esdevé perill
quan un dia apareix de qualsevol banda
mirant-nos fixament, mentre pidola
auxilis amb les mans dels ulls parades.

.....

.....
Mira el rellotge i ha de calcular
quina hora era abans que es quedés en blanc,
quin dia, quin any... després pensa
què va passar i on fou que perdé el temps.⁹
Podria haver estat –ja!?!– tota una vida?
.....

⁹ Sobre aquests primers versos, idea extreta del llibre *The stranger in the mirror* de Marlene Steinberg i Maxine Schnall, sobre cassos de trastorns d'identitat dissociativa: *Condicció en la qual una persona mostra múltiples identitats o personalitats (conegut com alter egos), cadascuna d'elles percep i interactua amb el seu entorn, amb pautes diferents.*

.....
Avui he pensat que t'ho hauria d'haver
dit, que d'avui no passava, però
no he tingut temps suficient per dir-te
que: *per ser més per als altres*, he anat
esdevenint menys persona i a poc
a poc m'he transformat en una cosa
que es modela al perfil d'unes idees
que són, sens dubte, les millors, les úniques.
Perdona que no t'ho hagi dit abans,
de fet no en tenia la intenció,
definitivament no, no ho faria,
però saps molt bé que si hagués estat
en les meves mans, *jo*, t'ho hauria dit.¹⁰
.....

¹⁰ Visc a un exili interior, i quan hi ha eleccions voto per correu, però en comptes del vot hi poso un poema.

.....
De petit, quan s'havia de posar
el pijama, es despullava de pressa
perquè les fletxes no se li clavessin
a l'esquena i no gosava tombar
la cara per por a veure el lent tesar
de l'arc i quedar-se petrificat,
cosa que impediria la fugida.
Tot i que mai no l'havien ferit
(o matat) sempre corria al dessota
l'edredó deixant oberta una escletxa:
voler, malgrat tot, continuar
respirant i seguir viu i encarar nits
per acabar amb al terror de les fletxes.
.....

.....
No sents com puny l'horror de la tortura?

Sí, però m'angoixa i em fa més por
descobrir que podria ser el botxí
que duc a dins, que sap fer bé la feina
i gaudeix, tranquil·lament, de la vida.

.....
En quin punt se separen els destins?
.....

.....
S'aniran caient les dents quan mosseguin
el silenci de la por i la incertesa.

Mortes les rels, l'ivori picat,
genives purulentes i inflamades,
sense interrupció, cauran les dents,
confits de les primeres comunions
d'ametlla amargant...

i caure, fins quan?

.....

.....
Estès, observa el sostre buit i sent
com la desesperació el contempla:
una cambra amb sis costats de silenci,
presó, parany, tenalles de l'angoixa.
Sense aire –buit– encara que cridessis
ningú no et sentiria. Sol, ben sol.
.....

.....
Vol morir, de veres que vol morir,
però ni ho intenta per no tornar
a sentir la vergonya del fracàs.
.....

.....
Sempre donava l'opinió sobre
els detalls de la gesta, fil per randa,
i els descrivia tothora o, més bé,
ja feia molt temps que s'havia afartat
de dir-los o, més exactament, mai
li havia vingut en grat d'explicar-los.
.....

.....
De tot el que deia que, evidentment
era molt menys del que callava,
que en realitat resultava ser
poc, poquíssim, afirmava que mai
no n'havia volgut dir res de res.
Llavors, et podries qüestionar
—cosa que seria d'allò més lògic
que ho fessis, és clar, però que en el fons
no ho és i que no ho podria ser mai—,
et preguntaries què era el que ell deia,
però el cert és que ni jo mateix no sé
quant és, evidentment, molt menys del que callo.
.....

.....
No sé, no recordo les parets contra
les quals, enfuriat, vaig rebotre llibres.
He oblidat, també, les meves tenebres,
aquella atmosfera on balandrejant
van volar cadascuna de les pàgines.
I no reconec el meu estèril terror
on caigueren escampats els poemes,
però se'm fa avinent la vergonya
de la desfeta: ajuntar de nou els folis,
ordenar els fulls i desar el manuscrit
amb cura dins de no sé quin armari.
El fet és que sovint torno a rebotre
escrits contra les parets, els mateixos.

.....
He cremat els poemes d'amor. Tots.
.....

Els que acabaven d'arribar no entenien
 què era allò que atreia aquella gent
 a Zobeida, a aquella ciutat tan lletja,
 a aquell parany.
 ITALO CALVINO

.....

Podries creure que és possible
 deixar de creure en la ciutat
 –i això, només, entre nosaltres–
 i que l'atzar fos convidat,
 fora norma, a intervenir-hi.
 També, per què no, imaginar
 que és possible la confidència:
 un rostre, un rostre conegut
 després de tantes cantonades,
 de córrer sempre, de fugir,
 de les parets encara tèbies.
 Puc endevinar els teus somnis
 i el que d'ells se'n desprèn:
 si per un casual et trobes
 que un, dos o, amb molta sort, tres cops
 has pogut veure el mateix home
 –o t'ho ha semblat, difús, incert–
 t'agafes a aquesta mentida
 i sembla que tens més sort...
 T'afeixuga tanta buidor
 i t'arrauleixes a la voravia
 i sota el teu fracàs, t'adorms.

.....

«No podem acceptar aquest tipus
de *voluntaris* que pidolen
constantment a les cantonades.»

.....

.....
 El dolor esgarrapat a dins, per fora,
 jo mudat en una cosa deforme
 a la qual cap identitat pertoca.

Algú que em mira i tombo el rostre, no vull
 mostrar-me, o potser sí, sí que ho voldria.
 M'ho dic i m'ho repeteixo tantes
 vegades, aquest inútilment-sempre...

Cal que extirpi de soca-rel, l'angoixa,
 que continua on sempre, alterosa.
 Se sap eviterna, enquistada al moll
 de la meva existència, se sap
 poderosa, ben segura de si
 mateixa, convençuda que sense ella
 jo deixaria d'existir, però...
T'atreveixes a quequejar un però?
No aconseguiràs moure'm ni un sol
mil·límetre, ja ho veuràs. Així, doncs,
no et capfiquis, saps bé que això t'altera.
 No, calla! Deixa'm en pau! M'ensarrones
 amb la teva xerrameca, amb la teva
 compassió, n'estic ben fart, voldria...
Voldries... què? No t'atreveixes, oi?
Com sempre. No et preocupis, t'entenc.
No hi ha cap altra sortida, ho saps, creu-me.
Confia, no insisteixis, no et maltractis.

*Per què et costarà tant d'acceptar-ho?
És millor que les coses continuïn
com estan... Així m'agrada, bon noi.
Fa tant de temps que ens coneixem, tu i jo...*

.....

...i tu qui ets?

.....
He dormit nu la nit glaçada al ras
i a l'alba no podia aixecar el cap
perquè tenia la llengua i la cara,
bocaterros, sobre l'asfalt travades.
Amb ganyota de fàstic contingut,
m'estiraven dels cabells llardosos
per mutilar de soca-rel, la veu.

.....
Reguera de sang, el meu darrer vers.
.....

...i nosaltres, qui som?

AGRAÏMENTS

A Daniel Casas i Llimós (1961-2010) *in memoriam*, Jesús Aumatell, Joan Carles Martínez Compte, Mònica Sitjà Bayona, Nunu RCV]ra i Mas, Miquel-Lluís Muntané, Lola Sandoval, Carme Piulachs i, com sempre, als meus pares.

Imprès a Tordera.
Febrer de 2012.